

פרק 19 - שירותים עירוניים

מקורות והגדרות

לוח 1: ע'//בית המשפט לעניינים מקומיים

משנת 2005 השתנה מקור הנתונים ללוח זה. עד שנת 2005 הנתונים נתקבלו מהנהלת בתי המשפט - מחלקת מחקר דוחות והערכה.

לוח 2: ע'//אגף התברואה

לוחות 3 - 5: ע'//אגף הפיקוח העירוני

לוח 6: ע'//מוקד שירות 106

לוח 7: ע'//פניות הציבור

לוח 8: ע'//כיבוי אש

לוח 9: ע'//הרשות לאיכות הסביבה

לוח 10: המועצה הדתית לתל-אביב-יפו

לוח 11: ע'//המרכז למחקר כלכלי וחברתי ואגף הגבייה

לוח 12: ע'//לשכת התאגידים

סוג הבעלות כדלהלן:

- שליטה מלאה של העירייה. **בעלות עירונית**
- שליטת העירייה נמוכה מ-50%. **בעלות לא עירונית**
- שליטה משותפת של העירייה ושל הממשלה. **בעלות עירונית ממשלתית**
- שליטה משותפת של העירייה ושל גופים שאינם ממשלתיים. **בעלות עירונית משותפת**
- תאגיד הפועל לא לשם הפקת רווח, בניגוד לחברה שהינה תאגיד הפועל לשם עשיית רווחים. **עמותה**

הנתונים הכספיים מותאמים ל-31 בדצמבר 2007.

תיאור והסבר

1. משפטי העירייה

בית המשפט לעניינים מקומיים דן בעבירות על חוקי העזר העירוניים ובשאר החוקים שהעירייה ממונה על ביצועם. מספר התביעות שהוגשו לבית המשפט לעניינים מקומיים ב-2008 היה 25,884 לעומת 20,604 בשנה הקודמת ו-18,512 ב-2006 (לוח 19.1). יש לציין כי עד 2007 לא נכללו בסך כל התיקים, תיקי בקשות שונות. ללא תיקי בקשות שונות עמד מספר התביעות ב-2008 על 24,102, עלייה גדולה של 28% בהשוואה לשנה קודמת.

ב-2008 התפלגות התביעות שהוגשו לבית המשפט לעניינים מקומיים הייתה כדלקמן (בסוגריים ההתפלגות ב-2007): 86.7% (82.0%) - בנוגע לחוקי עזר עירוניים, 4.7% (6.0%) - חוק רישוי עסקים, 1.6% (3.6%) - חוק התכנון והבנייה (תשכ"ה - 1965) ו-6.9% (8.4%) - בקשות שונות.

העירייה מגישה בקשות לצווי הריסה ללא הרשעה, בקשות לצווי הפסקת עבודה, בקשות לצווי למניעת פעולות, בקשות לסגירת עסק עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, בקשות לביטול צווי הריסה מנהליים, בקשות לביטול צווי סגירה מנהליים, בקשות לכניסה למקרקעין וכו'. בנוסף לנ"ל מעורבת העירייה כתובעת או כנתבעת במשפטים בערכאות משפטיות שונות.

2. שירותי תברואה

במסגרת אגף התברואה נערכות הפעולות הבאות: פינוי אשפה מבתים, ממוסדות וממפעלים, ניקוי רחובות, ביעור קוצים, ביעור מקורות דגירה של יתושים וביעור נברנים. בעיר יש 48,961 מיכלי אשפה, לפי הפירוט הבא: מיכלונים (0.24-0.36 מ"ק) - 43,000, מיכלים (1.1 מ"ק) - 4,370, מיכליות (4-6 מ"ק) - 478, מכולות (10-30 מ"ק) - 640, פחי אשפה (0.076 מ"ק) כ-420 וטמוני קרקע - 53 (לוח 19.2).

בשנת 2008 פונו 353,467 טון אשפה בעיר לעומת 358,173 טון אשפה בשנה הקודמת, ו-362,799 טון בשנת 2006 (לוח 19.2). בשנת 2007 כמות האשפה בעיר היוותה כ-5% מסה"כ כמות האשפה בישראל. בשנת 2008, כמו בשנה הקודמת, כמות האשפה ליום לתושב בתל-אביב-יפו הייתה 2.5 ק"ג, זאת בהשוואה ל-1.6 ק"ג לאדם ליום בישראל. כמו כן, בשנת 2007 היתה תל-אביב-יפו הייתה בין הרשויות המקומיות בהן כמות הפסולת לאדם היתה הגבוהה ביותר. הדבר מוסבר בכך שחלק מהאשפה בעיר מיוצרת על-ידי רבבות האנשים שאינם תושבי העיר הפוקדים אותה יום יום לצרכי עבודה, בילוי ומסחר (זוהי רק אחת הדוגמאות לכך שעיריית תל-אביב-יפו, בהיותה העירייה של גלעין המטרופולין הגדול ביותר בישראל, משרתת לא רק את תושביה, אלא גם רבבות תושבים של ערים אחרות, הבאים בשעריה).

כמות האשפה לתושב ליום משמשת במידה מסוימת אינדיקטור לרמת החיים. באופן כללי משנת 1980 עד שנת 2000 עלתה כמות האשפה ליום לתושב בעיר מ-1.4 ק"ג ל-3.3 ק"ג, כלומר עלייה של 136%. אולם, משנת 2001 ואילך קיימת מגמה של ירידה בכמות האשפה לתושב ליום בתל-אביב-יפו.

במחלקה לתברואה מונעת מבוצעות פעולות שונות כתוצאה מתלונות תושבים, בנוסף לפעולות היוזמות על ידה. ב-2008, בוצעו 42,169 פעולות הדברה נגד מזיקים, דבורים, חולדות ועכברים, ו-39,084 פעולות נגד יתושים.

3. הפיקוח העירוני

אגף הפיקוח העירוני אחראי באופן ישיר על אכיפתם של חוקי העזר העירוניים, חוק רישוי עסקים, חוק הניקיון וחוקים בתחום הרפואה הווטרנרית.

הפיקוח העירוני עורך ביקורות בנושא רישוי ותברואה בעסקים כדי לאתר מפגעים מסוגים שונים. ב-2008 נערכו 10,480 ביקורות והוגשו 1,533 תביעות. בהשוואה לשנה קודמת חלה ירידה של 34% במספר הביקורות וירידה של 6% במספר התביעות.

סך כל הביקורות העוסקות בחוקי עזר עירוניים עמד על 597 בשנת 2008 בהשוואה ל-742 ב-2007 ו-1,023 ב-2006 (לוח 19.3). בשנת 2008 נמשכת הירידה שהחלה בשנת 2007 במספר הביקורות העוסקות בחוקי עזר עירוניים, לאחר שב-2006 נרשמה עלייה משמעותית בהשוואה ל-2005.

פעילות ענפה מתבצעת בתחום החנייה: ב-2008 נרשמו בסה"כ 1,134,497 דוחות חנייה בהשוואה ל-1,194,680 דוחות חנייה ב-2007 (זוהי ירידה של 5.0%). כמו כן, נמסרו ב-2008 15,317 אזהרות לכלי רכב החונים בעבירה, זוהי עלייה משמעותית בהשוואה ל-3,500 אזהרות שנרשמו בשנת 2007, אולם, נתון זה מתקרב ל-16,797 אזהרות שנרשמו בשנת 2006.

התפלגות דוחות החנייה שנרשמו ב-2008 היא כדלהלן (בסוגריים ההתפלגות ב-2007): 42% (47%) בחנייה מוסדרת (פס כחול-לבן), 6% (7%) בחנייה על המדרכה, 25% (23%) בחנייה מועדפת לתושבי האיזור, 3% (3%) בתחנות אוטובוס ומעברי חצייה, 1% (1%) בחניית נכים, ושוונות - 23% (19%). מגמת הירידה בגרירת כלי רכב שהחלה בשנת 2004 נמשכת גם ב-2008, בה נגררו 51,645 כלי רכב, 24% פחות בהשוואה לשנת 2007, בה נגררו 68,275 כלי רכב, וזאת לאחר ירידה של כ-24% בגרירת רכבים בהשוואה ל-90,338 בשנת 2006 (לוח 19.4).

הפיקוח הווטרנרי העירוני ערך ב-2008 6,262 ביקורות וטרינריות בעסקים, גידול של פי 1.5 בהשוואה למספר הביקורות שנערכו ב-2007 (4,129 ביקורות). כמו כן, נבדקו ואושרו לשיווק 27,140 טון מוצרי בשר ודגים ונפסלו למאכל לאחר בדיקה - 36 טון (0.13 אחוז מכלל הבדיקות). במסגרת הפעולות למניעת כלבת, חוסנו ב-2008 18,307 כלבים, נתפסו 1,280 בעלי חיים משוטטים וחלקם הושמו בהסגר לתצפית כלבת. כמו כן עוקרו וסורסו 1,763 חתולים, בהשוואה ל-1,637 בשנה הקודמת (לוח 19.5).

בנוסף לאמור לעיל, מקיים אגף הפיקוח העירוני פעילויות נוספות שמטרתן לשפר את איכות החיים של תושבי העיר ורווחתם, כמו: אכיפה בדגש על מטרדים מעסקים; אכיפת חוק רישוי עסקים (כולל סגירת עסקים בחותם עופרת בשילוב משטרת ישראל); הפעלת ניידות איכות חיים למען התושב במהלך כל הלילה, שבעה ימים בשבוע (במהלך קיץ 2008 הופעלו 5 ניידות); אכיפה בנושא חנייה מועדפת (חנייה "שמורה" לתושב); אכיפת חוק העישון לרבות הגשת דוחות נגד מעשנים ובעלי עסקים; הגשת דוחות בגין אחזקת סוסים ללא היתר ובגין התעללות בבעלי חיים; ביצוע פעילות אכיפה משולבת עירייה-משטרה בסיוורם רגליים ובסיוע ניידות ברחבי העיר.

4. מוקד שירות 106

מוקד שירות 106 מהווה "כתובת" לפניות תושבי העיר בנוגע למטרדים בתחומים רבים. המוקד פועל בכל שעות היממה ובכל ימות השנה.

ב-2008 נתקבלו במוקד 249,358 קריאות שירות בהשוואה ל-216,123 בשנה קודמת; זוהי עלייה של 15.4% בהשוואה לשנה קודמת. לשם השוואה, בשנת 2004 התקבלו 165,987 קריאות שירות. ניתן לראות כי משנת 2004 קיימת מגמת עלייה מתמשכת לאורך השנים במספר הפניות למוקד שירות 106. הממוצע החודשי של פניות למוקד בשנת 2008 עמד על 20,780. התפלגות הקריאות השירות למוקד לפי יחידות המטפלות בפנייה ב-2008 הייתה כדלהלן (בסוגריים התפלגות הקריאות ב-2007): תברואה - 31% (31%), פיקוח - 30% (31%), תאגיד המים - 12% (11%), שיפור פני העיר - 12% (12%), דרכים ומאור - 5% (6%), אגף התנועה - 3% (2%) ואחר - 7% (6%) (לוח 19.6).

5. פניות הציבור

ב-1 ליוני 2001 החלה לפעול בלשכת ראש העירייה יחידה לפניות הציבור. היחידה משמשת כתובת עירונית אחת לפניות תושבים לראש העירייה, להנהלת העירייה, פניות כלליות לעירייה, פניות לקבלת מידע עפ"י חוק חופש המידע ותלונות. בשנת 2008 התקבלו ביחידה 19,639 פניות בהשוואה ל-16,239 בשנה קודמת. באופן כללי, הייתה עלייה של 21% במספר הפניות בהשוואה לשנה קודמת. עלייה דומה התרחשה גם אשתקד בהשוואה לשנת 2006, בה התקבלו 13,523 פניות (לוח 19.7). התפלגות הפניות ב-2008 הייתה כדלהלן (בסוגריים התפלגות הפניות ב-2007): חטיבת תפעול 38% (38%), מינהל בת"ש 15% (15%), מינהל הכספים 11% (13%), מינהל ההנדסה 8% (9%) ושונות - 27% (25%).

נציב תלונות הציבור בישראל פועל ביחידה מיוחדת במשרד מבקר המדינה. הנציבות מבררת תלונות על גופים הנתונים לפי החוק לביקורתו של מבקר המדינה, כמו משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, מפעלים או מוסדות של המדינה וחברות ממשלתיות וכן עובדיהם. בשנת 2008 הוגשו לנציבות בסה"כ 10,571 תלונות, שכללו 11,144 נושאים - נגד משרדי ממשלה ומוסדות מדינה, מגוון מוסדות ציבור ורשויות מקומיות, זאת בהשוואה ל-9,749 תלונות שהוגשו בשנה הקודמת. נגד עיריית תל-אביב-יפו הוגשו 174 תלונות (165 ב-2007). מתוך 92 נושאים שהוכרעו בשנת 2008 - 22 נושאים נמצאו מוצדקים, כ-24%. הנושאים העיקריים שהתלונות עליהם נמצאו מוצדקות הם: השגות על דרישה לתשלום ארנונה ולתשלום עבור צריכת מים; השגות על הליכי בנייה שלא כדין או שלא בהתאם לתכנית בנייה מאושרת. אחוז הנושאים שהתלונה לגביהם נמצאה מוצדקת בשתי הערים הגדולות האחרות הם כדלהלן: ירושלים - 21%, וחיפה - 26% (המקור לסעיף זה הוא: דוח שנתי 35 של נציב תלונות הציבור לשנת 2008, ירושלים).

6. חופי הרחצה

אורך קו החוף של ת"א-יפו מגיע ל-14 ק"מ. התפלגות החופים לפי סוג בשנת 2008 הייתה כדלהלן:

- חופים מוכרזים - 2 ק"מ.

- חופים אסורים לרחצה - 8.2 ק"מ.

- חופים שאינם מוכרזים - 1.2 ק"מ.

- חופים תפוסים ע"י נמלים שאין גישה אליהם - 2.8 ק"מ.

ב-2008 פעלו בחופים המוכרזים 13 תחנות הצלה. מספר המצילים ב-2008 עמד על 53, גידול של 26% בהשוואה ל-2007 (42) וגידול של פי 2 בהשוואה לשנת 2006 (26). בשנים 1990-2000 הועסקו 57 מצילים בממוצע בכל שנה. בשנים 2001 - 2006 חלה ירידה במספר המצילים (30 מצילים בממוצע בכל שנה), וב-2008 נמשכת מגמת העלייה שהחלה ב-2007 במספר המצילים. בעונת הרחצה של שנת 2008 היו 5 מקרים של טביעות למוות בחופי תל-אביב-יפו לעומת 8 מקרים בשנת 2007 ולעומת 5 מקרים בשנת 2006. מספר תחנות עזרה ראשונה בחוף עמד ב-2008 על 11.

7. הרשות לאיכות הסביבה

הנושאים העיקריים המטופלים ע"י הרשות לאיכות הסביבה בהיבטים המקצועיים הקשורים לאיכות הסביבה הם: ביקורת ובקרת עסקים, טיפול בתלונות הציבור, טיפול ברשיונות עסקים, טיפול בשימושים חורגים והיתרי לילה, רעש ואקוסטיקה, נחלי הירקון והאיילון, תכנון סביבתי, חינוך והסברה סביבתית, קרקע ומים, תעשיות ועסקים שמחזיקים חומרים מסוכנים, זיהום אוויר ומיחזור (על שלושת האחרונים ראה הסבר מפורט בפרק 1).

איכות אוויר

דגש מיוחד ניתן לתכנון ולביצוע של פעילות לשיפור איכות האוויר בעיר: המשך גיבוש וביצוע של תוכנית אסטרטגית למניעת זיהום אוויר בעיר, שתכלול מגוון רחב של אמצעים למניעת זיהום אוויר. הוכן מודל ממוחשב לחישוב פיזור מזהמי אוויר בעיר שמשמש ככלי לתכנון ומעקב במסגרת ביצוע התוכנית האסטרטגית, המשך תכנון פרויקט במרכז העיר להגבלת הכניסה של רכבי דיזל מזהמים. החלה עריכת סקר פליטות מזהמי אוויר וגזי חממה במסגרת יישום האמנה של פרום ה-15 להפחתת זיהום אוויר ולהגנת האקלים, שימש כבסיס לגיבוש יעדים ותוכנית לצמצום פליטות גזי חממה ומזהמי אוויר. נמשך תכנון פרויקט לעידוד הסבת המוניות בעיר למכוניות היברידיים להפחתת פליטות מזהמי אוויר. בהמשך לדרישות שיצאו לכל תחנות הדלק בעיר בהן מסופק דלק בנזין, להתקנת מערכות השבת אדים למניעת זיהום אוויר, 23 תחנות כבר התקינו את המערכות, ובנוסף הוחל תהליך אכיפה נגד שאר 26 התחנות שטרם התקינו את המערכות.

פעילויות נוספות שעושה העירייה: סלילת שבילי אופניים (עד כה כ-95 ק"מ סלולים); שתילת עצים (כ-100,000 עצים חדשים נשתלו בשנים האחרונות); כ-600 אוטובוסים של חברת דן עומדים בתקן יורו 3; שולב תנאי רכב נקי במכרזי ההיסעים של העירייה ומופעלת ניידת אכיפה ברחובות העיר למניעת זיהום אוויר מכלי רכב (כ-6,000 בדיקות בשנה).

עוד פרויקטים בתכנון: שימוש בביודיזל ובתחליפי סולר במשאיות אשפה של העיר להפחתת פליטות מזהמי אוויר; מיתון מהירות תנועה וכניסת אוטובוסים נקיים באזור מוגבל תנועה כשלב ראשון של יישום הפרוייקט; גיבוש יעדים ותוכנית להפחתת פליטות גזי חממה בעיר בשיעור של 20% עד שנת 2020 (ראה תוצאות מדידות ניטור אוויר בפרק 1). במהלך השנה עברה תחנת הכח רידינג להסקה בגז טבעי, דבר שהביא להפחתה משמעותית של פליטות חלקיקים, גופרית דו חמצנית ותחמוצות חנקן. כתוצאה מפעולה זו ומהאמצעים שנקטו המתוארים לעיל נרשם שיפור משמעותי ברמת איכות האוויר בתל-אביב החל בשנת 2006.

חומרים מסוכנים

ברחבי תל-אביב-יפו פועלים כ-410 מפעלים שונים העוסקים בחומרים מסוכנים ברמה זו או אחרת. בתחום החומרים המסוכנים מבצעת הרשות לאיכות הסביבה פעולות פיקוח, בקרה מניעה וצימצום פוטנציאל הסיכון למחזיקי החומרים המסוכנים. דגש מיוחד ניתן להגברת האכיפה כנגד עסקים המזהמים את הקרקע ומי התהום.

פיקוח וביקורת סביבתיות

כל בקשה לרשיון עסק מועברת לבדיקה של הרשות ומוצגות לבעלי העסק דרישות והנחיות לביצוען, במטרה למנוע מטרדים מפעילות העסק. בשנת 2008 בוצעו 6,361 ביקורות (לעומת 6,201 ביקורות בשנת 2007 ו-5,668 בשנת 2006) לפי החלוקה הבאה (בסוגריים נתוני 2007): רישוי עסקים - 46.7% (42.2%), רעש - 16.9% (21.8%), זיהום אוויר - 15.4% (14.0%), חומרים מסוכנים - 11.6% (12.5%) ואחר - 9.4% (9.5%) (לוח 19.9).

חינוך סביבתי

הרשות לאיכות הסביבה ומינהל החינוך מובילים תכניות לימוד המשולבות בעשייה בקהילה. בין התכניות העירוניות ניתן לבחור נושאים כגון: השבת הטבע לעיר, הקמת גינות אקולוגיות בחצרות מוסדות החינוך, חיסכון במשאבים הכוללים - איסוף פסולת למיחזור במרכזי המיחזור הבית-ספריים הנפתחים כיום גם לקהילה, הפרדת אשפה אורגנית לייצור קומפוסט וחיסכון במים ואנרגיה. תחום נוסף הוא נושא הניקיון הכולל איסוף צואת כלבים וטיפול הגנים הציבוריים והחופים. תחום הגינות קהילתיות תופס תאוצה, וכיום יש 5 גינות קהילתיות בעיר.

בשנת הלימודים 2008-2009 עסקו בחינוך סביבתי 80 גני ילדים, 56 בתי ספר יסודיים, 3 בתי ספר בחינוך המיוחד ו-15 חטיבות ביניים. בשכונת רמת אביב ג' מתקיימת תוכנית שיתוף הציבור להפרדת אשפה אורגנית.

תכנון סביבתי

הרשות לאיכות הסביבה הצטרפה למספר ועדות היגוי עירוניות לתכנון מתאר מחוזיות, תכנון אב ותכנון מדיניות. העיסוק האינטנסיבי ביותר בהקשר זה היה בגיבוש כל ההיבטים הסביבתיים של הרכבת הקלה - הקו האדום. התחנות שנבדקו הן: אלנבי, קרליבך, ארלוזורוב ושד' יהודית. הרשות מהווה חלק מהצוות המלווה והבודק של הקו האדום ומשתתפת בישיבות שבועיות במשרד הפנים. הרשות המשיכה ללוות את תכנית 3700 - צפון מערב העיר. הסתיימו בדיקות תסקיר ההשפעה על הסביבה ותקנון התכנית. נמשך לוי סטטוטורי של פרויקטים רבים ברחבי העיר הקשורים לתחבורה, מתחמי תעסוקה, מתחמי מגורים ופינוי בינוי, שחלקם לוו בתסקירים ובדוחות סביבתיים.

הרשות בדקה חוות דעת אקלימיות לתב"עות רבות ולפרוייקטים נקודתיים כגון מתחם רקאנטי, ברגסון 3, נאות אפקה, רוטשילד 1 ועוד. הרשות הייתה שותפה בהכנת תכנית מדיניות לפריסת מוסכים בעיר, בתכנית אב למרכז הירידים, בלוי תכנית מדיניות לתחנות תדלוק, בתכנית אב לנגר עילי, עדכון תשריט בתמ"א 4/2 לנתב"ג ובתכנית אסטרטגית לפסולת בניין. הוכן ואושר נוהל אסבסט עירוני שיופץ בימים אלה לכל היחידות הסביבתיות בארץ. כמו כן, יושמו המלצות הסקר של טבע עירוני בפיתוח חוף הים והטיילות בצפון, במרכז וביפו. כמו כן, נבדקו תכניות הביצוע האקוסטי/נופי של מחלף הפיל. הרשות ליוותה את פיתוח נמל יפו, מתחם התחנה, דרום הקריה לרבות הכביש התת קרקעי בדרום הקריה וכו'. הרשות טיפלה באיתור אתרי שידור סלולריים ובתלונות שלוו בעתירות מינהליות ובוועדות ערר. כמו כן, הרשות לאיכות הסביבה בדקה בשנת 2008, כחלק מתהליך מתן היתרי בנייה, 550 בקשות (בהשוואה ל-429 בקשות ב-2007, ול-329 בקשות ב-2006). חל גידול של 28% במספר הבקשות להיתרי בניה בהשוואה לשנת 2007. המאפיין הבולט של השנה הוא בדיקת מגדלים רבי-קומות רבים שנבחנו בכל האספקטים הסביבתיים. בנוסף, התחזק השנה נושא הטיפול בתחנות טרנספורמציה (שנאים) בבעלות פרטית (בניני מגורים), מתחמי תעסוקה, במתחמי שצ"פ ובמוסדות ציבור.

8. שירותי דת

המועצה הדתית מורכבת מ-11 חברי מועצה (אולם בפועל רק 9 מכהנים בה) ופועלות בה המחלקות הבאות: נישואין, כשרות מזון ובשר, מקוואות וטהרת המשפחה, תשמישי קדושה, גניזה ושעטנו, בתי כנסת והדרכה דתית, הפרשות תרומות ומעשרות, שבת ועירובין (אורך קו העירובין שמקיף את העיר הוא 150 ק"מ), בית המטבחים, פניות הציבור והסברה, בית הוראה מרכזי ומינהלה. המועצה הדתית קיימה במרוצת שנת 2008 אירועים שונים, ביניהם: הרצאות לתלמידים בבתי ספר, חידוש טקסי הענקת פרסי הוקרה של המועצה הדתית, פעילויות משותפות עם בתי כנסת ברחבי העיר, הדפסתם והפצתם של לוח שנתי, לוח זמני כניסת ויציאת השבת, מגילות אסתר מאוירות, הגדות לפסח לעולי אתיופיה בשפה האמהרית ותפילין יום הזיכרון בבתי העלמין בת"א. כמו כן, נערכו ביקורים בבתי חולים, לרבות קריאת מגילת אסתר בפורים, בוצעו שיפוצי מקוואות ופתיחתם מחדש ובוצעה פעילות לתחזוקת ועדכון אתר האינטרנט באמצעותו ניתן לקבל מענה מוסמך בתחום ההלכתי ובתחום המנהלי בנוגע לפעילות הרבנות הראשית והמועצה הדתית. ב-2008, הועסקו 14 רבנים ע"י המועצה הדתית בשכונות ובמחלקות של המועצה. כ-625 עסקים (כמו: מסעדות, בתי מלון, חנויות ומפעלים למוצרי בשר) היו תחת פיקוח כשרות. יש בעיר 18 מקוואות (16 מהם מיועדים גם לגברים) וכמחציתם פועלים בכל ימות השבוע (לוח 19.10).

בתל-אביב-יפו מצויים כ-490 בתי-כנסת הפזורים בכל רחבי העיר. שטחם הכולל של בתי הכנסת (לא כולל אלה ששוכנים בבתי-ספר ובישיבות) הוא כ-89 דונם והשטח הממוצע שלהם הוא כ-180 מ"ר (לוח 19.11).

9. תאגידי העירייה

ב-2007 היו 31 תאגידי של העירייה והם פעלו בתחומים הבאים: פיתוח עירוני ופיתוח חוף הים, תעשייה ומסחר, נופש, בילוי וספורט, אולמות בידור ותרבות, חינוך, תרבות ורווחה. 12 תאגידי הם בשליטה מלאה של העירייה, 7 תאגידי בשותפות עם הממשלה והיתר תאגידי בשותפות עם אחרים.

בשנת 2007 עמד מספר התאגידי המפסידיים על 15 לעומת 19 ב-2006, 16 ב-2005 ו-14 ב-2004. סה"כ ההכנסות של התאגידיים הסתכמו ב-2007 בסך של כ-1.6 מיליארד ש"ח והגרעון שלהם עמד על כ-14.7 מיליון ש"ח, לעומת גירעון של כ-9.5 מיליון ש"ח ב-2006 ורווח של כ-22.7 מיליון ש"ח בשנת 2005 (לוח 19.12).